

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технології ліків

Дисципліна
ЛІКАРСЬКІ ПРЕПАРАТИ СПЕЦПРИЗНАЧЕННЯ
Спеціальність «Фармація»

*Аерозолі .
Специфічні ветеринарні лікарські форми.*

Лектор – докт. фарм. н., проф. каф. ТЛ
Хохленкова Наталя Вікторівна

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

- 1. Аерозолі: поняття, класифікація, застосування в ветеринарній практиці.**
- 2. Кашки та болюси як ветеринарні лікарські форми.**
- 3. Шампуні. Використання в ветеринарії.**

Теоретичні питання для самостійного вивчення:

- 1. Правила виписування рецептів на болюси і кашки, їх пакування й оформлення до відпуску.**

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Закон України "Про ветеринарну медицину".– К.: Ветінформ, 2002. – 43 с.**
- 2. Державна фармакопея України/ Державне підприємство "Науково-експертний фармакопейний центр"- 1-е вид.- Доповнення 3. –Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2009. – 280 с.**
- 3. Практикум з технології ветеринарних препаратів: Навч. посібник для студентів вищ.навч.закл., які навчаються за спеціальністю "Фармація" / Т. Г. Ярних, Н. Ф. Орловецька, Н. В. Хохленкова та ін.; за ред. Т.Г.Ярних. – Х.: НФаУ, 2010. – 179 с.**
- 4. Мягкие ветеринарные лекарственные формы. Аэрозоли в ветеринарной практике. Специфические ветеринарные лекарственные формы. Лекция для студентов специальности «Фармация»: Учебное пособие для внеаудиторной работы студентов / Ярных Т.Г., Орловецкая Н.Ф., Хохленкова Н.В.; Под ред. Т.Г. Ярных. – Х.: Изд-во НФаУ, 2007. – 44 с.**

Лікарські засоби, що знаходяться під тиском

Згідно ДФУ, 1-е вид., доп.2.

Лікарські засоби, що знаходяться під тиском (Praeparationes pharmaceuticae in vasis cum pressu) – це лікарські засоби, що знаходяться в спеціальних контейнерах під тиском газу і містять одну або більше діючих речовин.

При приведенні в дію відповідного клапану ці лікарські засоби виходять з контейнеру у вигляді аерозолю (дисперсії твердих або рідких часток у газі, розмір яких має відповідати призначенню лікарського засобу), рідини або м'якої піни.

Аерозолі (Aerosolum) (грец. Аеро-повітря, золь-розчин) - аеродисперсні системи, в яких дисперсійним середовищем є повітря, газ або суміш газів, а дисперсною фазою - найдрібніші частинки твердих тіл або крапельки рідин величиною від одного до декількох десятків мікрометрів

Переваги:

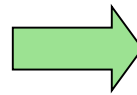
- найбільш фізіологічна обробка тварин;
- можливість прямого впливу на місце ураження;
- зручна форма для індивідуального і групового застосування;
- швидкість прояву дії;
- відсутність впливу травних соків і печінки на ліки;
- гігієнічність, портативність і можливість використання в польових умовах;
- простота застосування

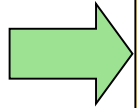
Класифікація аерозолей

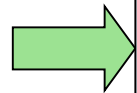
По застосуванню

**аерозолі, призначені для введення
через дихальні шляхи**

**аерозолі для локального застосування
(перев'язувальні засоби, дерматологічні
препарати, аерозолі для введення
в порожнини організму);**

**аерозолі для дезінфекції повітря, шкіри,
хірургічних інструментів і операційного поля**

Аерозолі, що використовуються в дерматології:

- антисептичні,
- антимікотичні,
- протизапальні,
- протиалергічні,
- протигістамінні
- протиопікові препарати.

Свині при ранах

Rp.: Alumisol-spray 310 ml

D.S. Наносити безпосередньо на рану протягом кількох секунд двічі на день

Аерозолі, що застосовуються для введення в порожнини організму:

- у порожнину рота і горла;
- через пряму кишку;
- інтравагінальні.

До складу лікарських засобів, що знаходяться під тиском входять речовини різних груп:

- лікарські речовини;
- розчинники – вода, етанол, ізопропіловий спирт, гліцерин, пропіленгліколь, поліетилен, диметилсульфоксид, рослинні олії;
- допоміжні речовини, за допомогою яких можуть бути отримані аерозолі у формі розчину, мазі, лініменту, піни, пластичної плівки (після випаровування розчинника) і ін.;
- пропеленти – гази, що створюють у балоні необхідний тиск і евакуюють вміст.

АЕРОЗОЛІ СПЕЦИФІЧНОЇ ДІЇ

дезінфекційні:

обробка місць утримання тварин, клітин, мисок, туалетів та іграшок для домашніх тварин («дезінфекційний-спрей», «Больфо-аерозоль»). Через 1-2 години після застосування аерозолю, оброблені місця очищають пилососом.

гігієнічні:

обробка шерсті і шкіри домашніх тварин для додання шерсті блиску і приємного запаху і зменшення ризику зараження паразитами («Джімборн Нім гігієнічний спрей»)

дезодоруючі:

для поглинання неприємних запахів туалету («Катцен туалетний спрей»)

відлякуючі

для розпилення в місцях, небажаних для відвідування тваринами («Кссст!»)

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

- Необхідно оберегати очі, рот, органи дихання, статеві органи тварин; використовувати спецодяг.
- Обробку тварин проводять на відкритому повітрі або в добре провітрюваних приміщеннях.
- При обробці шкірного покриву у тварин попередньо наїжачують шерсть і струмінь аерозолі направляють з відстані 30 см.
- Після обробки тварини необхідно дати препарату висохнути, не витираючи його.
- До повного висихання шерсті не дозволяють тваринам злизувати препарат, накладаючи на щелепі тесемочную петлю, не можна допускати їх до джерел відкритого вогню та нагрівальних приладів.

*Фумігаційний інсектицидний
аерозольний генератор*

Болюси (Voli) - лікарська форма, яка за консистенцією нагадує м'якуш свіжого хліба. Болюси є різновидом пілюль. Маса болюсів від 0,5 до 50,0.

Способи дачі тваринам:

- коням і великій рогатій худобі болюси дають за допомогою болюсодавача або закладають їх рукою на корінь язика,
- вівцям - за допомогою корнцанга,
- собакам, кішкам і птиці - так само, як і пігулки.

Корові як глистогінний засіб

Rp.: Rhizomatis Filicis maris 100,0

Farinae tritici et

Aquae purificatae q. s.

ut f. massa bolorum.

D. S. На два прийома протягом доби.

Кашки (*Electuaria*) являють собою лікарські форми кашко- або тістоподібної консистенції, призначені тільки для внутрішнього застосування.

кашки густої консистенції
(*Electuaria spissa*)

кашки напіврідкої консиситенції
(*Electuaria tenua s. mollia*)

Допоміжні речовини:

- порошок кореня солодки (*Pulvis radidis Glycyrrhizae*),
- борошно житнє (*Farina secalina*),
- порошок кореня алтеї (*Pulvis radidis Althaeae*),
- цукровий сироп,
- патока, мед,
- рослинні екстракти і соки,
- масла, бальзами, смоли, інше.

Rp.: Strychnini nitratis
Extracti et pulveris radidis
Glycyrrhizae q.s
ut fiant pilulae N. 50
D.S. По 1 пілюлі двічі на день.

Принципи підбору кількості допоміжних речовин

Зв'язуючі компоненти

корінь алтеї

для рослинних порошоків - $1/6$ частину від
їх загальної маси,
для порошкоподібних солей - $1/3$ від
маси.

корінь солодки

для рослинних порошоків $1/5$ частина від
їх загальної маси,
для порошкоподібних солей - $1/3-1/2$ від
маси

➤ при приготуванні кашки з рослинного порошку

- слизових речовин $1/5-1/2$,
- сиропу і меду $1/2-3/4$,
- масел - 1 частина;

➤ при приготуванні кашки з неорганічних сполук

- слизових речовин $1/2-1/3$,
- рослинних екстрактів і соків $1/2 - 3/4$,
- сиропу і меду - 1 частина;

➤ для приготування кашки з бальзамів і жирних олій застосовують рослинні порошки (можна і не слизові) в тих же кількостях, що й для неорганічних сполук.

Технологічні правила приготування кашок

ретельно змішують рослинні порошки

додають рідкі або напіврідкі речовини,
при перемішуванні вмісту
до отримання однорідної маси

Густі екстракти спочатку змішують
з рідкими речовинами і отриману суміш
додають до порошків

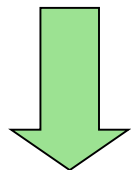
Солі додають у вигляді найтонших порошків
або розчинів, уникаючи при цьому введення
зайвої кількості води.

Коню

Rp.: Extracti Aloes 10,0
Corticis Frangulae pulverati 50,0
Salis Carolini factitii 30,0
Radici Glycyrrhizae pulverati et
Aquae purificatae q.s.,
ut fiat electuarium spissum
Da. Signa. На один прийом

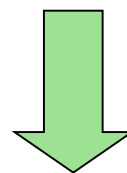
Ванни (Balnea) - рідкі лікарські форми, призначені для порівняно тривалого контакту з ними всього тіла тварини (Balnea universale) або окремих анатомічних ділянок тіла (Balnea locale)

ПРОСТІ ВАННИ

для купання і
МИТТЯ
тварин

інсектицидні

ЛІКУВАЛЬНІ ВАННИ

холодні (до 20 ° C),
прохолодні (20-30 ° C),
теплуваті (30-36 ° C),
теплі (37- 40 ° C)
гарячі (41-47 ° C).

**для лікування
захворювань кінцівок**

ШАМПУНІ

```
graph TD; A[ШАМПУНІ] --> B[Лікувальні (інсектицидні)]; A --> C[Гігієнічні];
```

Лікувальні
(інсектицидні)

Призначені для лікування ектопаразитарних захворювань (блохи, воші, кліщі) у домашніх тварин. Застосовують шляхом нанесення на мокрий волосяний покрив тварин на певний час і подальшого змивання

Гігієнічні

Сприяють поліпшенню стану шкіри та шерсті, надають їй здоровий блиск, виявляють виражену протипаразитарну дію

Недоліки лікувальних шампунів

Ефект настає швидко, але відбувається не тривало, оскільки знешкодження паразитів відбувається безпосередньо під час миття та / або обробки;

Шампунь видаляє паразитів чисто механічно, і велика їх кількість може залишитися в шерсті тварини;

На деяку шампуні не тільки у тварин, але й у людей з'являється алергія;

Головна проблема більшості інсектицидів - вони ефективні тільки проти дорослих комах, тобто тих, які кусають, а численні яйця і личинки при цьому залишаються неушкодженими і незабаром перетворюються на дорослих особин.

ВИСНОВКИ

- 1. В ветеринарній практиці для групового впливу на тварин широко застосовуються аерозолі.
- 2. При лікуванні свійських тварин використовують кашки та болюси екстемпорального приготування.
- 3. Шампуні та ванни можливо використовувати як для профілактики, так і для лікування захворювань тварин.

Дякую за увагу!